

תכנית טראמפ לסיום המלחמה בעזה מסכנת את ביטחון ישראל

08.10.2025 | ד"ר עומר דוסטרי | written by

תכנית טראמפ מנוגדת למטרות המלחמה שעליה החליטה ישראל, מחזירה לסדר היום בזירה האמריקנית את הסוגיה הפלסטינית, והופכת את המלחמה בעזה לעודד סבב צבאי מיני רבים שבסופו חמאס נשאר בעזה. בכך, אם תתממש, התכנית מהווה סכנה ביטחונית למדינת ישראל.

לפי פרטי התכנית, חמאס ישחרר את כל החטופים שנותרו בידיו. זו כשלעצמה מטרת מלחמה, בנוסף על היותה מטרה ראויה ומוסרית מאין-כמוהו. ואולם, נושא החטופים ("יצירת התנאים להשבתם", כפי שאושר בקבינט) הוא רק מטרה אחת במסגרת שלוש המטרות המרכזיות של המלחמה בעזה. נוסף להן גם הכרעת החמאס והבטחה שעזה לא תהווה עוד איום על ישראל.

משמעות סעיפי התכנית האמריקנית כמו שהם היא שישראל לא תעמוד בשתי מטרות המלחמה הנוספות ¹ לא תכריע את החמאס ולא תבטיח שעזה לא תהווה איום על ישראל. לפי התכנית, לאחר שחרור החטופים, ישראל מתחייבת לסגת משטחי רצועת עזה, עד כמעט גבולות השבעה באוקטובר (בניגוד מוחלט לעקרונות סיום המלחמה שנקבעו לא-מזמן בקבינט המדיני-ביטחוני), למעט שליטה בפרימטר צר מאוד לאורכה ולרוחבה של הרצועה. ישראל אמנם תשלוט על ציר פילדלפי ² שהחזקתו חיונית וחשובה ³ אך הדבר לא יספיק לבדו. חמאס יוכל להקים תעשייה צבאית עצמאית תוך התבססות על ידע וטכנולוגיה איראניים, בדומה לתעשיית הנשק של "אנצאר אללה" בתימן. בנוסף לנסיגה הישראלית הכמעט מלאה מהרצועה, לא ברור לפי התכנית כיצד יתופעל מעבר רפיח ⁴ מי ישלוט בו ואיזה תפקיד, אם בכלל, תקבל בו ישראל כדי לנסות למנוע הברחות.

עוד מצוין בתכנית, כי ישראל תעניק חנינה לאנשי חמאס שיניחו את נשקם ויחדלו לעסוק בטרור, ותגלה רק את מי שחפץ בכך. המשמעות ⁵ במקום הגליה בכח של מחבלי ובכירי החמאס, ישראל מסכימה להשאיר את חמאס כארגון בעזה (אמנם מוחלש ומרוסק, אך לא מושמד). קרי, ישראל לא עומדת במטרת המלחמה של הכרעת החמאס, ודאי גם שלא במטרת המלחמה של הבטחה שעזה לא תהווה עוד איום על ישראל. שהרי כל עוד חמאס נותר בעזה, ישראל נותרת בסיכון, וכך גם יישובי עוטף עזה ואזור הדרום כולו (ובשלב מאוחר יותר גם ערי המרכז והצפון יחזרו למפת האיומים).

עוד נקבע בתכנית, כי חמאס (ולא הרשות הפלסטינית) לא ייקח חלק בממשלה הטכנוקרטית הפלסטינית שתקום ברצועת עזה. ואולם, חמאס כבר הסכים לעקרון הזה לפני כשנה, ואין בכך חידוש או ויתור מבחינתו. בעיני רוחו רואה חמאס את יישום מודל לבנון בעזה. קרי, תוקם ממשלה "עצמאית" כביכול, שתקבל לגיטימציה בין-לאומית, ואגב-כך גם תוכל לחזק את הסוגיה

הלאומית הפלסטינית ולהתקדם לעבר הכרה במדינה פלסטינית "יציבה" שכוללת את עזה ואת יהודה-ושומרון. אלא שמי שישלוט בפועל בעזה יהיה ארגון טרור שיחזיק בנשק, ירדה באזרחים, ותהיה לו היכולת והכח להפעיל מרות בזמן-חירום [2] בדומה לחיזבאללה בלבנון. כך חמאס תרוויח פעמיים [3] הסוגיה הפלסטינית תקבל מעמד בין-לאומי, והחמאס ימשיך לשלוט.

מה בדיוק תעשה אותה "ממשלה עצמאית" אם חמאס ישגר רקטות לעבר ישראל, יבצע פיגועים בפרימטר, או ינסה לבצע מתקפה בסגנון השבעה באוקטובר? יתרה מזאת, מה תעשה אותה ממשלה "ללא חמאס" אם חמאס יתעצם-מחדש (מה שסביר מאוד להניח שיקרה), יחפור וישקם מנהרות טרור, ויקים מאחזי-טרור מחודשים בכל הרצועה?

על-פי התכנית, חמאס אמור להתפרק מנשקו באופן עצמאי ולוותר על חזון הטרור שלו, באמצעות הממשלה הפלסטינית העצמאית. מי שאמור לפקח על הממשלה "הטכנוקרטית" היא מועצה בין-לאומית בראשות נשיא ארצות-הברית, דונלד טראמפ (כאשר לא ברור כיצד ינהג נשיא ארצות-הברית הבא אחריו, ולאחריו); ולשעבר ראש ממשלת בריטניה, טוני בלייר. לצד זאת, יוצבו כוחות בין-לאומיים בעזה שיסייעו לממשלה הפלסטינית העצמאית.

ברי שאין לסמוך על חמאס שיתפרק מנשקו באופן עצמאי ויוותר על מעוזי הטרור שלו ברצועה ועל שליטתו-בפועל באוכלוסייה. אלא שישראל כבר אמורה להבין שלא-ניתן לסמוך גם על כוחות זרים בין-לאומיים להגנה, אלא אך-ורק על כוחות עצמה, בעצמה. הדוגמה הבולטת ביותר היא כוחות יוניפי"ל בלבנון, שהוסכמו בשנת 2006 על-ידי מועצת הביטחון של האו"ם לדאוג שחיזבאללה יתפרק מנשקו ולא ישלוט מדרום לנהר הליטני. את התוצאה ראה כל העולם היטב עד לפני מספר חודשים [4] התעצמות חיזבאללה לכדי ארגון הטרור החזק ביותר בהיסטוריה, ואחד האויבים המשמעותיים של ישראל שחוזקו שווה לכח של צבא מדינת.

אם בכל זאת תמומש תכנית טראמפ, ישראל חייבת לדרוש מממשל טראמפ מסמך-צד עם התחייבות אמריקנית [5] בדומה למסמך שהועבר לה בנושא הפסקת האש בלבנון [6] שבו לישראל תהיה הזכות לאכוף עצמאית בעזה את פירוק חמאס מנשקו, ולסכל את התעצמותו, כולל עם אפשרות לכניסה קרקעית והשתלטות-מחדש על הרצועה במקרה הצורך.

במסגרת התכנית, ארצות-הברית ומדינות האזור (ייתכן אף במעורבות מרכזית של קטר) יובילו תכנית עצומה לשיקום רצועת עזה. עבור חמאס [7] שכאמור יישאר בעזה כחלק מהתכנית [8] יהיה זה הישג חסר-תקדים. לאחר שביצעו את הטבח הרצחני והגדול ביותר שנעשה בעם היהודי מאז השואה, אנשי חמאס יזכו לראות ואף להוביל וליהנות מפירות השיקום שימלאו את כיסם, סביר להניח אפילו ברמות עושר עוד יותר נרחבות ממה שהיה לחמאס לפני השבעה באוקטובר. מי שיזרים את הסיוע ההומניטרי לעזה יהיו ארגוני או"ם, ובהיעדר נוכחות ישראלית, חמאס יכול לשוב ולהשתלט על חלוקת הסיוע ההומניטרי, כפי שקורה בעת באזורים שבשליטתו.

האם זה צריך להיות אקורד הסיום של ארגון הטרור הרצחני [9] הישארות ברצועה ושיקום-מחדש של עזה? ומה בחמאס אמורים להסיק מכך [10] שבסופו של דבר משתלם לבצע טבח המוני באזרחי

בנוסף על כל אלה, בתכנית מוענקת רוח-גבית לסוגיה הפלסטינית, במקום שזו תצומצם משמעותית לאחר טבח השבעה באוקטובר והרס בקנה-מידה עצום ברצועת עזה כתוצאה מהיותה מלאה בתשתיות טרור. אחד האמצעים המרכזיים להחלשת עד היעלמות הסוגיה הפלסטינית (לפחות בעזה) היה תכנית ההגירה של הנשיא האמריקני טראמפ. במקום זאת, בתכנית מצוין ההיפך ² עידוד עזתים להישאר בעזה ועידוד כמות העזתים המעטה שיצאה מעזה, לחזור לרצועה. זאת בנוסף לתכנית השיקום הנרחבת. המשמעות, הלכה-למעשה, היא ששתכנית ההגירה של טראמפ מבוטלת.

אם כן, התכנית סותרת את עקרונות סיום המלחמה ואת מטרות המלחמה שנקבעו על-ידי הקבינט המדיני-ביטחוני של ישראל עצמה. במקום הכרעת החמאס כארגון צבאי ופוליטי ושינוי המציאות הגיאוגרפית בעזה לדורות קדימה שיבטיח ביטחון לאזרחי ישראל, תכנית טראמפ הופכת הלכה-למעשה את המלחמה ברצועת עזה לעוד סבב צבאי ³ שמבטיח בסבירות גבוהה מאוד את הסבב הצבאי הבא ⁴ ומחזקת את הסוגיה הלאומית הפוליטית הפלסטינית, במקום להנחית עליה מכה אנושה.